

Veidekke Entreprenør AS
Postboks 504 Skøyen
0214 OSLO

Vår dato: 25.11.2022

Vår ref.: 202211857-11 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vannuttak til tunneldriving fra Lysakerelven, Bærum og Oslo kommuner - tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig

Vi viser til melding av 11.07.2022 om midlertidig vannuttak fra Lysakerelven til tunneldriving ved Fornebubanen. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i meldingen og Veidekke Entreprenør AS svar til høringsinnspill 2.11.2022 avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Orientering om tiltaket

Veidekke Entreprenør AS er tildelt tunnelprosjektet K2B Lysaker-Vækerø som er en del av utbyggingen av Fornebubanen. De har behov for vann til tunneldriving i perioden august 2022 til oktober 2024 og ønsker å bruke vann fra Lysakerelven til dette. Det søkes om å plassere et inntaksrør nedstrøms Møllefossen (ca. 400 m fra elvens utløp) og landstående pumpe med kapasitet på 10 l/s på sørsiden av elven.

Det er planlagt vannlagringsmagasin i containere på anleggsplassen med kapasitet på 76 m³ vann. Maksimalt vannbehov er oppgitt å være 125 m³/døgn (1,5 l/s) i perioden september 2022 til januar 2023, og 320 m³/døgn (3,7 l/s) i perioden januar 2023 til oktober 2024. Med planlagt magasin- og pumpekapasitet vil det ikke være behov for kontinuerlig vannuttak fra Lysakerelven.

Lysakerelven er vernet i verneplan I for vassdrag fra 1973. Lysakerelven er en del av Oslomarkavassdragene som er vernet for sin betydning for friluftsliv, nærhet til større tettsteder, variert landskap med stort arts mangfold og store kulturminneverdier.

Vannuttak Lysakerelven – hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Ev. alternativ
Nedbørfelt	km ²	176	
Middelvannføring	l/s	3907,2	
Alminnelig lavvannføring	l/s	299,2	
Planlagt minstevannføring	l/s	299,2	
VANNUTTAK			
Inntak	moh.	4	
Lengde på berørt elvestrekning	m	400	
Diameter rør	mm	100	
Antall rør	stk.	1	
Maksimalt vannuttak	l/s	10	
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	3	

Figur: Illustrasjon av plassering av inntaksslange, pumpe og pumpeledning, nedstrøms Møllefossen ved Lysaker.

Høring

Meldingen er sendt Bærum kommune, Oslo kommune, Viken fylkeskommune og Statsforvalteren i Oslo og Viken på høring. Dette anses tilstrekkelig for meldinger. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Oslo kommune Bymiljøetaten uttalte i brev av 06.09.2022

Bymiljøetaten viser til høring angående uttak av vann fra Lysakerelva, og har innspill til vannmengder, tidspunkt og utforming.

Vannmengder og tidspunkt

Det er oppgitt et antatt vannbehov på 125 m³ per arbeidsdag i perioden september 2022 – januar 2023, og et uttak av 100 – 150 m³ per arbeidsdag i januar 2023 – oktober 2024. I tillegg står det at det kan være behov for opptil 320 m³ per arbeidsdag i enkelte perioder. Det vil etableres et vannlagringsmagasin, slik at vannuttaket fra Lysakerelva kan fordeles jevnt utover et døgn, noe som betyr et gjennomsnittlig vannuttak på 3 l/s og et maks uttak av 10 l/s.

Bymiljøetaten har ingen informasjon om annet vannuttak fra Lysakerelva. Dersom det ikke tas ut annet vann fra elva, så mener Bymiljøetaten at det vil kunne være forsvarlig å ta ut opp til 10 l/s såpass nærme utløpet av elva.

Rist og inntak

Bymiljøetaten vurderer det avgjørende at inntaksrøret plasseres slik at man er sikre på at laks og sjørret ikke forstyrres i gyteperioden. Bakevjen som er angitt som planlagt plassering for inntaksrøret fungerer som hvileplass for oppvandrende laks og sjørret. Det er viktig at inntaket til pumpen etableres og utformes på en måte som ikke medfører at fisk setter seg fast på rist eller blir dratt inn i pumpen. For å redusere risikoen for at fisk suges inn bør det derfor etableres dobbel risteløsning rundt inntaksrøret. Det er svært viktig at man unngår inngrep i kantvegetasjon og elveløpet, noe som må sikres gjennom hele anleggsperioden.

Statsforvalteren i Oslo og Viken uttalte i epost datert 17.08.2022

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til høring av melding om midlertidig vannuttak til tunneldriving fra Lysakerelven, Bærum kommune i Viken datert 11.08.2022.

Inngrepet er på en strekning som fører laks og sjørret, og inntaksrøret er i nærheten av inngangen til fisketrappen ved Lysaker Mølle. Røret bør ikke legges ned i gyteperioden fra september til og med november, og må ikke konstrueres slik at det fungerer som et vandringshinder for laks. Røret må forsynes med gitter slik at det ikke suges opp fisk. Det er registrert elvemusling oppstrøms Lysaker Mølle. Det bør gjøres søk etter elvemusling hvis det skal graves i elvebunnen eller på annen måte forankre røret i bunnen slik at elvemusling som kan bli berørt kan flyttes oppstrøms.

Bærum kommune uttalte i brev datert 25.08.2022:

Det vises til oversendelse datert 11.08.2022 (NVEs ref. 202211857-4). Høringen gjelder melding fra Veidekke Entreprenør AS om forhåndsvurdering av konsesjonsplikt for midlertidig vannuttak fra Lysakerelven i forbindelse med anlegg av Fornebubanen. Fristforlengelse til 29.08. er avklart med NVEs saksbehandler.

Meldingen skal behandles etter vannressursloven § 18 og vurderes etter vannressursloven §§ 8 og 10. NVE skal på bakgrunn av meldingen vurdere om tiltaket gir skade og ulempe av slik betydning for allmenne interesser at det oppstår konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Oslo kommune er ikke oppgitt som mottakere av høringsdokumenter

Bærum kommune stiller seg undrende til at ikke saken er sendt på høring til Oslo kommune. Hvilke planer, tiltak, vannuttak som er i gang/pågår på Oslos side av elven, samt hvilke tillatelser Oslo har gitt og søknader som er til behandling der, må Oslo kommune selv svare på. Til orientering: Forslag til detaljreguleringsplan med konsekvensutredning for Lilleakerbyen (Lilleaker/Lysaker) er på offentlig ettersyn til 12.09.2022. Planen omfatter Oslos side av Lysakerelven nord for E 18 til og med sentral del av Lilleaker.

Samlet belastning må vurderes

NVE har formodentlig selv oversikt over f.eks. melding/søknad/tillatelser gitt for tilsvarende vannuttak til driving av bl.a. Holsfjordtunnelen for reservevannforsyning til Oslo. Arbeid med Holsfjordtunnelen og flere andre tunnelprosjekter pågår. Hvis Olje- og energidepartementet gir konsesjon til kabelalternativet for 420kV-forbindelse mellom transformatorstasjonene Smestad og Bærum (ved Øverland) innebærer det tverrslag ved Lysejordet. Viktig at ikke flere samtidig får tappe vann fra Lysakerelva til tunneldriving eller andre formål, uten at samlet belastning er vurdert og hensyntatt.

Pågående verneprosesser og planarbeid

Lysakervassdraget er et vassdrag med naturtype og naturmangfold av nasjonal verdi. Elva med tilhørende skogbelte danner en sammenhengende skogsbekkekløft fra Bogstadvannet til Oslofjorden. Bekkekløfter av denne størrelsen er sjeldne i kystnære områder på Østlandet.

Naturverdiene er knyttet til blandingsskog med edelløvtrær og forekomster av truede og sjeldne arter både i og langs elva. Kommunale eiendommer på begge sider langs elvestrekningen kan være aktuelle for frivillig vern som naturreservat(er). For oppfølging av kommunedelplan for Lysaker- og Sørkedalsvassdraget er prosess igangsatt for å få utarbeidet en forvaltningsplan for vassdraget. Dette arbeidet er i helt i startfasen og vil bli et samarbeid mellom kommunene Oslo og Bærum.

Gjeldende planer

Arealet der pumpen er vist plassert omfattes av detaljreguleringsplan Lysaker stasjon, Fornebubanen der arealet nærmest elva er markert med arealformål «park» og hensynssone H320 Flomfare.

Arealer på begge sider av elva omfattes av Veiledende Plan Offentlige Rom (VPOR) Lysakerbyen- felles prinsipp-plan for Oslo og Bærum Elven og kantsonen inngår i kommunedelplan for Lysaker- og Sørkedalsvassdraget som har fokus på vern. Bærums del ble vedtatt av kommunestyret 18.06.2014. Innsigelse ble avgjort 05.09.2018 av Kommunal og moderniseringsdepartementet.

Orientering om tiltak det er gitt tillatelse til

Vedlagt finnes brev datert 16.03.2022 med tillatelse fra Statsforvalteren i Oslo og Viken til vedlikehold av fisketrappen i Møllefossen. Om arbeidet er utført p.t. vites ikke.

Bærum kommune ga i brev av 17.01. 2020 endringstillatelse for Møllefossen bru. Se arkivsak 19/4297: «Møllefossen bro - riving eksisterende gangbro – ny gangbro» over Lysakerelva. Om Oslo har gitt nødvendige tillatelser vites ikke, ei heller hvordan det ligger an med gjennomføring av tiltakene.

Hensyn til vanndyr og fiskere

I den nedre delen av elva fra Fåbrofossen til utløpet i fjorden, er kantsonene redusert og stedvis fraværende. Strekningen er imidlertid svært viktig for anadrom laksefisk som går opp til Fåbrofossen. Stedet der pumpe er søkt plassert er en populær fiskeplass som er i bruk tross pågående anleggsvirksomhet. Et eventuelt vannuttak fra Lysakerelva bør tilpasses behovene til både fiskere og anadrom laksefisk. Det må settes krav til minstevannføring. Pumpa må renses jevnlig pga. løv og annen vegetasjon. I tillegg er det svært viktig at silen på pumpe er såpass finmasket at smolt og andre vannlevende organismer ikke kommer inn.

Påkrevet å utrede alternative pumpeplasseringer

Flo og fjære bestemmer vannivået der pumpe er søkt plassert. Vannet der er saltpåvirket, spesielt ved springflo og i flomsituasjoner. For å unngå saltvann må pumpe settes nærmere Møllefossen, men det vil vanskeliggjøre drift av pumpe ved flom. Kommunen anser plassering oppstrøms Møllefossen som uaktuelt av hensyn til naturverdiene der. Flere alternativer for pumpe lokalisering bør utredes og avklares for å sikre optimal plassering i forhold til variabel vannføring. Viktig å unngå inngrep i elv og kantsone samt pumpehavari.

Kommunen har forståelse for behovet for vann til tunneldriving, men uttak av vann i Lysakerelva er utfordrende, spesielt i flomsituasjoner. Løsningen må være robust slik at midlertidige innretninger unngås.

Lokalkjente kontaktpersoner bør konfereres før eventuelle endringer vedtas eller iverksettes. -- Morten Merkesdal er Bærum kommunes fiskeforvalter. - Frode Dalen i Mustad eiendom kjenner best til Lysakerelvas flomdynamikk.

Oppsamling av avløpsvann og rensing før avrenning

Bærum kommune forutsetter at vann fra tunneldrivingen samles opp og renses på forskriftsmessig måte før det slippes ut/renner vekk.

Vann og avløp plan har følgende merknad:

Vann og avløp (VA) ser ingen grunn til å benytte drikkevann til dette formålet når tiltakshaver har prosjektert en løsning med bruk av andre vannkilder. Den kommunale vannforsyningen har begrenset kapasitet mot Oslo grense og et uttak her er uheldig. Vann og avløp i Bærum kommune ønsker derfor ikke bruk av kommunal vannforsyning til dette formålet.

Folkehelsekontoret v/ Miljørettet helsevern har følgende merknader:

Miljørettet helsevern vurderer fra et folkehelseperspektiv at det er bruk av elven som er vesentlig. Det synes ikke å være problematisk da den aktuelle delen av strekningen i elva opplyses å ikke være tilgjengelig for allmenn ferdsel eller bruk, grunnet anleggsarbeider på Fornebubanen. Muligens støy fra pumpen vil ikke være problematisk, siden området allerede er preget av anleggsarbeider og pumpen vil ikke være i nærheten av boliger.

Veidekke Entreprenør AS har kommentert høringsinnspillene i brev datert 2.11.2022

Bakgrunn

Viser til høring om vår konsesjonspliktavurdering av uttak av overflatevann fra Lysakerelva i forbindelse med driving av tunnel fra Lysaker til Vækerø. I de følgende avsnittene blir høringsinnspillene fra de ulike instansene som har kommet til NVE besvart og kommentert.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Statsforvalterens høringsinnspill er oppsummert at tiltaket ikke skal være til hinder for fiskevandring eller påvirke gytesesong, samt at det må konstrueres slik at det ikke suger opp fisk. Videre at det skal kartlegges for bunnlevende elvemusling dersom det skal graves i elvebunnen.

Veidekkes kommentar:

Inntaksrøret (sugeslangen) vil ikke konstrueres slik at det utgjør et vandringshinder for fisk og vil utformes med dobbelt gitter for å hindre at fiske suger opp i slangen. For å sikre fisken i gyteperioden skal ikke sugeslangen legges ut i elven før denne er over, dvs etter utgangen av november. Videre vil ikke sugeslangen fundamenteres til bunnen da det er viktig å kunne heve denne for å sikre installasjonen ved høy vannføring. Sugelanginstallasjonen vil derfor ikke påvirke eventuelle bunnlevende organismer.

Oslo kommune - Bymiljøetaten

Bymiljøetatens høringsinnspill kan oppsummeres med at det er forsvarlig med omsøkte uttak (vannmengde), men at sugeslangens utforming bør være med dobbelt gitter for å hindre oppsuging av fisk. I tillegg fremheves at man må unngå inngrep i

kantvegetasjon og elveløp. Bymiljøetaten anfører også i epost at det bør vurderes hvorvidt tiltaket berører Vann- og avløpsetatens målestasjon nedstrøm demningen.

Veidekkes kommentar:

Pumpens og sugeslangens plassering er plassert slik at det ikke berører kantvegetasjon, og det er ikke planlagt inngrep i elveløp for å anlegge sugeslange eller pumpe. Sugelangen skal utformes med dobbelt gitter. Sugelangen kommer ikke i konflikt med VAV sin målestasjon, da denne VAV sin målestasjon er plassert oppstrøms vanninntaket.

Bærum kommune

Bærum kommune sitt høringsinnspill kan oppsummeres med at NVE må vurdere samlet vannmengdeuttak fra elva. Videre anføres det at plasseringen av pumpen (antar de her mener sugeslange, Veidekkes anmerkning) er viktig for fiskere og at det er viktig at anadrom laksefisk ivaretas. Angående plassering av inntak anføres at omsøkt plassering er saltvannspåvirket og at utstyr må sikres ift flom og stor vannføring. Plassering av pumpe bør vurderes, men plassering oppstrøms Møllefossen anses uaktuell på grunn av naturverdier der. I forhold til plassering anbefales å kontakte lokalkjente kontaktpersoner i Bærum kommune og Mustad eiendom. Fiskeforvalter i Bærum anmerker det samme som nevnt for øvrig av Bærum kommune samt stiller spørsmål om man har vurdert flyttbar pumpe samt om man har vurdert pumpe i kombinasjon med vann fra kommunalt nett. Bærum vann og avløp anfører at kommunalt vann ikke er ønskelig brukt til tunneldriving.

Veidekkes kommentar:

Oslo kommune er hørt ved Bymiljøetaten. Veidekkes omsøkte plan tar hensyn til kantvegetasjon ved at den ikke er plassert i nærheten av denne, samt at utformingen som tidligere nevnt er slik at den ikke suger opp fisk eller smolt. Området er avstengt for fiskere og pumpe og sugeslange vil derfor ikke komme i konflikt med fiskere. Vannets ledningsevne ved sugeslanges plassering er målt kontinuerlig fra 22.09.2022. Målingene viser at det ikke er kontinuerlig saltvannspåvirkning i ønsket plasseringen, men at det er tydelig vannstandsending ved flo og fjære. Ved lav vannføring i elva har det også vært antydning til noe saltvann i målepunktet basert på målingen av ledningsevne. Basert på dette er det derfor ønskelig å plassere inntaket ca. 20 meter lenger oppstrøms hvor det med sikkerhet ikke er fare for inntak av saltvann. Dette endrer ingen forhold beskrevet i søknad eller i dette høringssvaret, da det kun påvirker hvor sugelangen går videre fra pumpe. Dette er vist i vedlagte illustrasjoner (vedlegg 1). Pumpen er planlagt montert robust over flomgrense og slangen konstrueres slik at denne kan fjernes fra elven ved høy vannføring. På den måten vil man unngå havari på utstyret. For å sikre mot forsøpling dersom pumpe-slangen (som er det eneste i elven) havarerer, vil denne utstyres med robust innvendig wire som gjør at man kan hente inn slange selv ved et brudd. Det er på bakgrunn av dette, samt overnevnte risiko for saltvannspåvirkning planlagt med en kombinasjonsmulighet med kommunalt vann, men uttak av rensekommunalt vann ved uttak av elvevann begrenses.

Konklusjon

Med dette notatet mener vi å ha iverksatt nødvendige tiltak for å svare ut kommentarene fra relevante høringsinstanser, og at det ikke bør være hindringer for å tillate omsøkt vannuttak.

NVEs vurdering

Hydrologi

Maksimalt vannuttak er oppgitt til 10 l/s, det utgjør omtrent 3,3 % av alminnelig lavvannføring og 0,3 % av middelvannføringen i Lysakerelven. Meldingen oppgir planlagt minstevannføring lik alminnelig lavvannføring, det vil si at Veidekke ikke skal ta ut vann hvis vannføringen i Lysakerelven er 299,2 l/s eller lavere. Ifølge data fra Sildre.no har vannføringen ved Lysaker Mølle målestasjon ikke vært målt til lavere enn 900 l/s i løpet av 2022, som har vært et tørt år. Vi vurderer at et gjennomsnittlig uttak på 3 l/s og et maksimalt uttak på 10 l/s vil ha liten effekt på vannføring i Lysakerelven.

Naturmangfold

Det er ikke planlagt terrenginngrep eller vassdragsinngrep for etablering av pumpe eller inntaksarrangement. Veidekke beskriver at tiltaket ikke vil påvirke kantvegetasjon eller elveløp. Vannuttaket er planlagt i nederste del av Lysakerelven, nedstrøms Møllefossen. NVE vurderer at mengden vann som tas ut ikke vil påvirke anadrom fisk, elvemuslig og andre naturverdier tilknyttet Lysakerelven.

Bymiljøetaten, Bærum kommune og Statsforvalteren har påpekt at inntaket må utformes slik at fisk ikke kommer inn i inntaksledningen eller være til hinder for oppvandring av fisk. Veidekke har beskrevet i sin kommentar fra 02.11.2022 at inntaksslangen skal ha dobbelt gitter for å hindre at fisk suges opp og at slangen ikke skal legges ut før etter gyteperioden er over i midten av november 2022 slik at den ikke vil være til hinder for oppvandring av anadrom fisk. Det er en forutsetning for NVEs vedtak at inntaksslangen ikke skal være til hinder for anadrom fisk.

Friluftsliv

Bærum kommune har uttalt at området der pumpe og inntaksslange er planlagt plassert brukes av fiskere. Veidekke beskriver at området vil være en del av anleggsområdet og ikke tilgjengelig for fiske så lenge anleggsarbeidet pågår. NVE behandler ikke utstrekningen av anleggsområdet, men oppfordrer til tydelig merking og mest mulig tilgjengelighet for allmennheten.

Verneverdier

Lysakerelven er en del av Osломarkavassdragene som er vernet i Verneplan I for vassdrag fra 1973. Bakgrunn for vern er det varierte landskapet med stort arts mangfold, nærhet til større tettsteder, verdien for friluftsliv og store kulturminneverdier. Fordi det planlagte vannuttaket er lite og plassert nært elvens utløp, samt at det ikke er behov for fysiske

inngrep for å etablere inntaksslangen, vurderer NVE at verneverdiene for Oslomarkavassdragene ikke påvirkes av vannuttaket.

Konklusjon

Med et maksimalt vannuttak på 10 l/s og gjennomsnittlig uttak på 3 l/s, planlagt minstevannføring, samt beskrevet plassering og utforming av inntaksslange vurderer NVE at uttaket ikke vil føre til nevneverdige negative konsekvenser eller ulemper for allmenne interessert tilknyttet Lysakerelven.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8. NVE mener også at tiltaket ikke er i konflikt med verneverdiene i vassdraget jf. vannressursloven § 35.

Vedtaket forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte planer. Dersom planene endres, bør tiltaket vurderes på nytt. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Dette vedtaket har en gyldighet på tre år. NVE anbefaler at saken legges frem for NVE for ny vurdering hvis tiltaket ønskes realisert etter dette tidsrom.

Videre saksbehandling

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i meldingen av 11.07.2022 og kommentarer mottatt 02.11.2022. Ved endringer i planene bør ny melding sendes, slik at NVE kan vurdere konsesjonsplikten på nytt.

Vi understreker at det kan være nødvendig med tillatelse etter annet lovverk til nødvendige tiltak/inngrep i forbindelse med vannuttaket. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Veidekke Entreprenør AS

Kopimottakerliste:

Tarjei Hammertrø Johnsen - Veidekke Infrastruktur

BÆRUM KOMMUNE

Oslo kommune

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

VIKEN FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.